

NA ROBU PLOŠČE

Obstajajo ljudje, ki trdno verjamejo v ploščatost našega planeta. Okroglna matere Zemlje imajo za mit, zaroto, nateg. V to seveda ne verjamem, vendar bo kult ploščatosti danes dobro služil v testne namene. Tudi mojster Terry Pratchet je svojo serijo izbornih fantastičnih romanov temeljil na zgodbi o ploščatem svetu na hrbtu štirih slonov, ki stojijo na velikem kozmičnem želvaku, ki plava po vesolju. Tako. Nisem Terry, tole ne bo fantastika, zgolj vsakodnevna parabola o našem bitju in žitju med

kozolci, solinami in pašniki.

Znanec Tone je pred časom dobil nagrado za svojo pesniško zbirko. Precej zaslužno. Zanimiva je bila obrazložitev, kjer ga je komisija označila za »večnega obstranca« in potem še nekaj drugega, vendar v spominu mi je ostal ta obstranec. Taka redka beseda, ki veliko pojasni. Tisti, ki stoji ob strani, medtem ko večina drvi po ustaljenih kolovozih in ga odriva na stran, proti robu. Če bi živeli na tisti plošči, bi obstrance rinili toliko časa, da bi reveži sčasoma popadali v neznano in izginili. In simbolično se to tudi dogaja. Biti obstranec je neke čudne vrste privilegij, pa tudi precejšnje breme. Ko se velika večina zabava zaradi večinskih zabav, obstranec s kislim obrazom stoji ob strani in ne ve, kaj storiti. Je z njim nekaj narobe ali je ves svet šel k hudiču.

Zgodaj zjutraj se rinem na avtobus proti Idriji. Temno mesto, sonce še ni zlezlo čez obzorje, zebe me in tečno sem zaspan. Ujamem prevoz in se vržem na sedež. Šofer sadistično navija enega najbolj poslušanih komercialnih radiev v državi. Brutalna doza človeškega rezgetanja, primitivnih štosov in injekcija šovinizma. Sploh ne razumem, kdaj je skupinsko režanje v mikrofona postalo model uspešnega jutranjega voditelja. Ki zbuja večino v nov dan. Ki postavlja standard humorja in duhovitosti. Z zasmehovanjem žensk, drugačnih, tujcev in vse ob podpori spakedranih narečij in simulacije mentalne podhranjenosti. Potniki v avtobusu se hahljajo, zabavajo se. Po minuti besno iščem slušalke po nahrbtniku, da poiščem glasbo za obstrance na svoji mali žepni magični škatlici. Umik v drug svet je edina izbira.

Verjamem, da je duhovitost nekaj, kar izhaja iz tega, da imaš dobršno mero duha. Tega ne slišim v vsakodnevni debatah in zabavah za množice. Ne smejim se, videti se kot kisel klovn, ki mu je zmanjkalo šal in stoji na robu arene. Nihče mu ne ploska, vsi samo želijo, da hitro pride tisti drugi

klovn, zabavni, ki bo glasno prdel in se delal norca iz pritlikavcev, temnopoltih in žensk. Hahaha. Pustimo to. Vloga obstranca je tudi neke vrste hrana za ego. Mogoče uživamo v tem, ker smo nekaj posebnega in stojimo ob robu. Namrgodeno vzvišeni se počutimo večvredni od bedne raje, ki riže po svinjaku nizkotnega. To je možno. Lahko je vse skupaj izraz naše napihnjenosti, nič ne rečem. Vem samo to, da ne znam drugače. Vem, da se zelo redko režim na vsa usta nečemu pogrošnemu. Gledam v svoje oči v ogledalu in ne vidim radosti. Pač je ne. Mogoče vleče vase črni vrtinec, kaj pa vem.

Plošča mi je bila vseč zato, ker lahko z nje padeš. Padec v neznano pa pomeni tudi dokončni poraz, izgubo. Obstranci lahko slonimo nekje naslonjeni na zid in gledamo masovni tok, ki mimo nas gre nekam ali pa nas rine in rine ... Kje bomo končali? Smo za vogalom tega pobesnelega norenja primitivnih cepcev našli miren kotiček, samotno mizo z vazo in gerbero, kjer naročimo kavo in skadimo čik, kjer vzamemo v roke Paasillino in v ušesa zatlačimo slušalke z Bowiejem, da prevladamo podalpsko poskočnico z besedilom o bujnem oprsju sosednje Metke, ki skače po travniku. Ali bomo vse to lahko naredili, četudi v svoji vzvišenosti, in v stilu finskega junaka Vatanena sporočili celemu svetu: »Pustite me pri miru!« ali pa nam to ne bo uspelo ... Takrat se nam lahko zgodi, da bomo drseli proti robu tega presnetega sveta in nazadnje ... hop .. izgubili še zadnji oprimek in izginili v temo. Veliko ljudi, žlahtnih obstrancev, poznam, ki so izginili.

Tako sem malo otožen in malo navdušen, ko berem, da so nekje nekateri prepoznali nekega obstranca in mu v roke porinili celo nagrado. Kakorkoli vam bomo žužnjali o tem, da se nam žvižga za vse dobrote tega sveta, vse pohvale in nagrade, potem je dobro, da veste, kako si izmišljujemo. Pod debelo kožo obstrancev smo mehki medvedki, ki bi bili radi opaženi in potrepljani po rami. Taka je narava človeka, ne glede kje v toku tega življenja bezlja, sloni ali sedi. Nekaj vem, ne vem pa veliko – če je človek še tako čuden in nenavaden, vendar iskren, ne bo slabo naletel med odprtimi ljudmi. Pri maskirancih raznih profilov bo pa tako ali tako vse narobe in tega ne moremo spremeniti za vse cekine tega sveta. Ploščatega ali okroglega.

Kolumna je luč sveta ugledala v Primorskih odmevih, enkrat v letu 2019